

Postavení žen v českých médiích

Ž E N Y
v médiích

Marína Urbániková

Fakulta sociálních studií a Právnická fakulta

Masarykova univerzita

Proč je to problém?

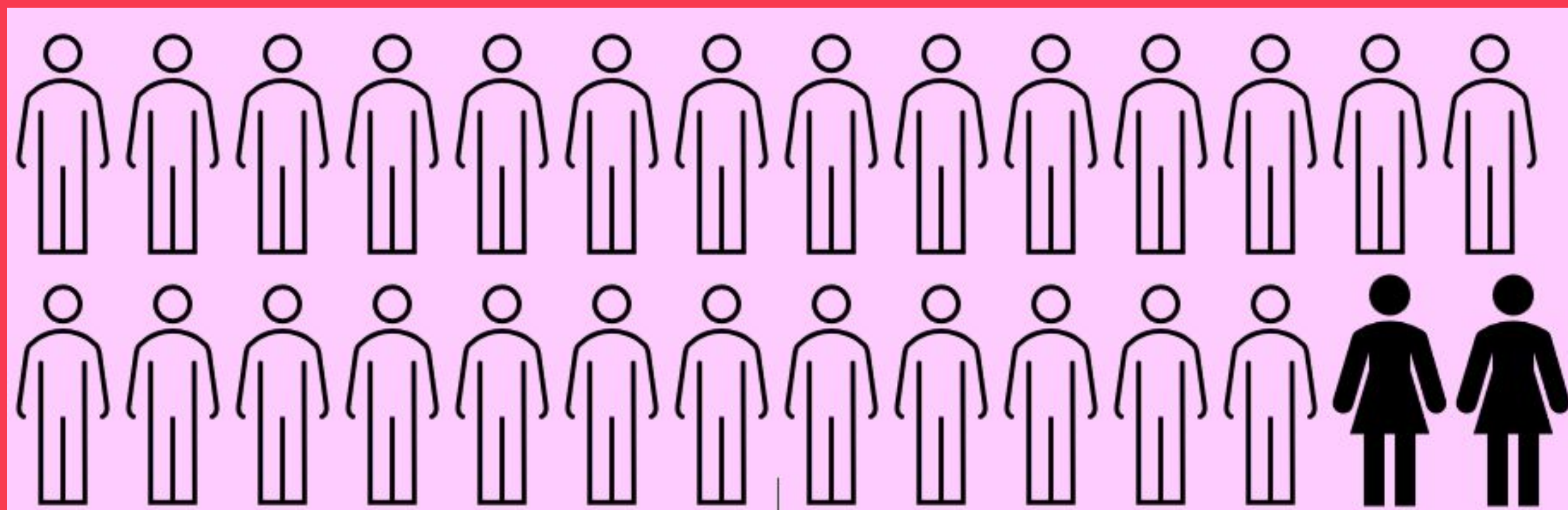
1. Pluralita mediálního obsahu
  - Média nastolují veřejnou agendu
  - Diverzita v redakci → diverzita v obsahu
2. Důvěra veřejnosti a vnímaná legitimita
3. Rovnost a spravedlnost

Zastoupení žen v žurnalistice (%)

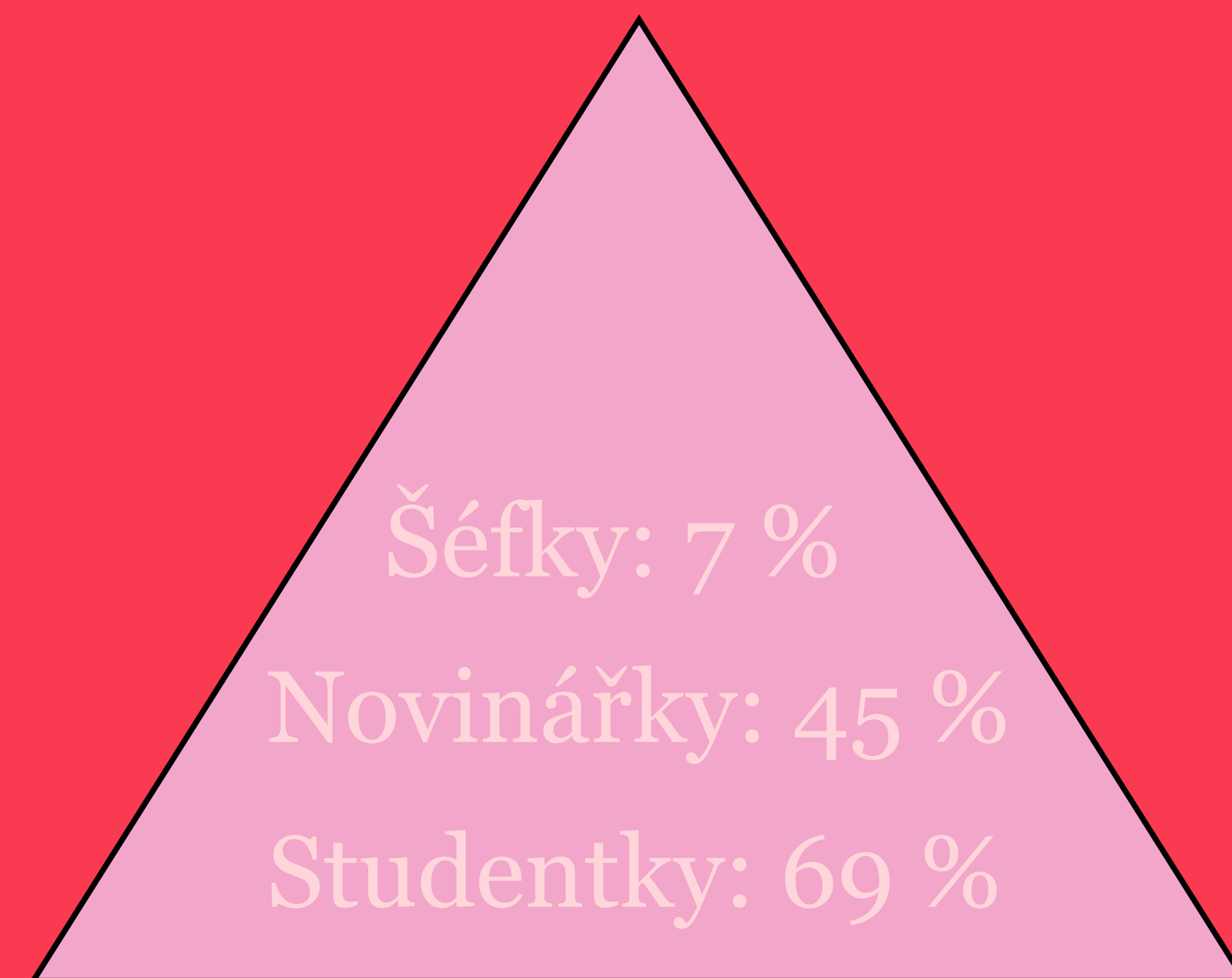

ČR: ženy ve vedení zpravodajských médií

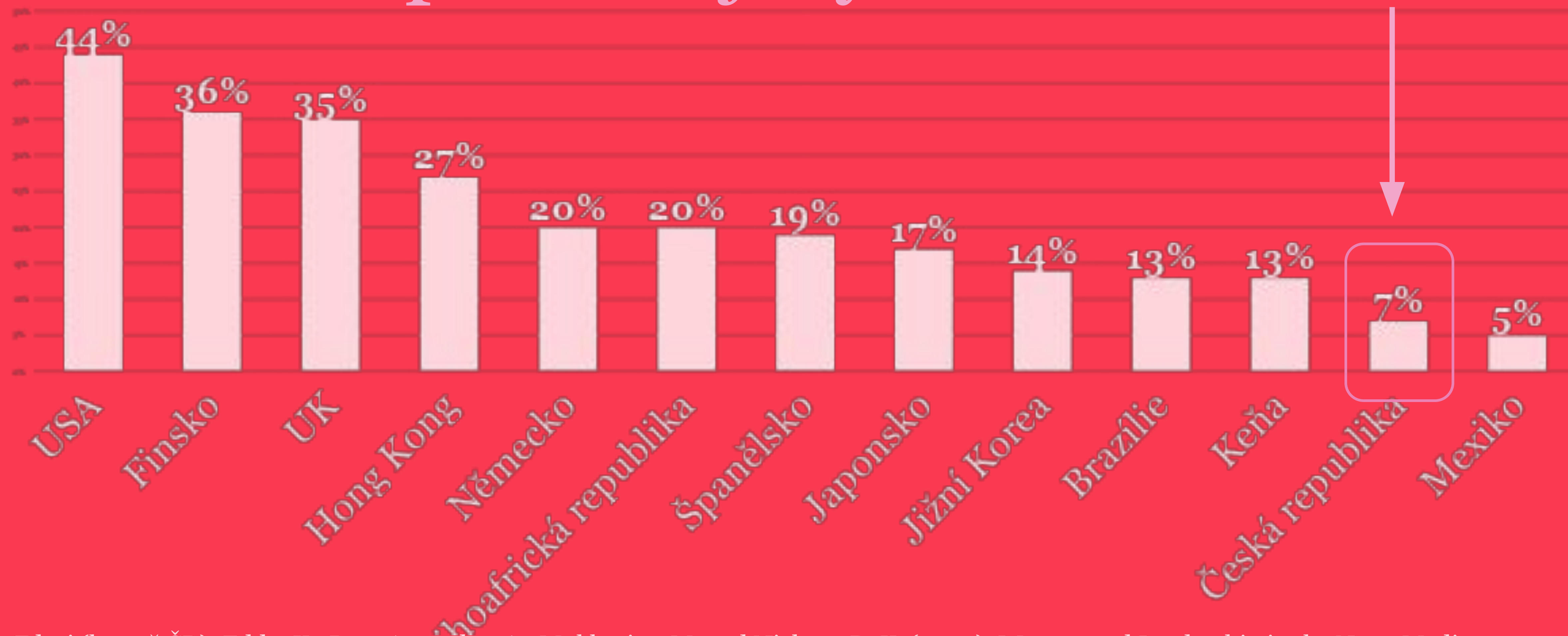

28 redakcí → 2 šéfredaktorky

Deníky: MF Dnes, Lidové noviny, Hospodářské noviny, Právo, Deník N, E15, Metro, Deník, Blesk, Aha!, Sport. Týdeníky: Respekt, Reflex, Reportér, Euro, Ekonom, Forbes. **Zpravodajské weby:** seznamzpravy.cz, novinky.cz, idnes.cz, aktualne.cz. **Televizní stanice:** ČT, TV Nova, TV Prima. **Rozhlasové stanice:** ČRo, Frekvence 1, Rádio Impuls. 4

Zastoupení žen mezi šéfredaktory hlavních zpravodajských médií

Zdroj (kromě ČR): Eddy, K., Ross Arguedas, A., Mukherjee, M. and Nielsen, R. K. (2023): Women and Leadership in the News Media 2023: Evidence from 12 Markets. Oxford: Reuters Institute for the Study of Journalism. Zdroj za ČR: Urbániková 2023.

1. Skloubení rodinného a pracovního života

- Časově náročná profese a nepravidelná pracovní doba; chybějící slad'ovací opatření
  - do 29 let: 56 % žen
  - 30-39 let: 40 % žen
  - 40 a více let: 42 % - 45 % žen

*„A pak jsem jen **slyšela**, že prostě se třemi dětmi už to dělat nemůžu, že **už mám těch dětí moc....** Pro nikoho to není téma, když má chlap tři děti.“*

*„Já si myslím, že když tahle televize dokáže vysílat do vesmíru, tak nechápu, jak to, že **nedokáže zařídit mateřskou školu.**“*

Profil českých novinářek a novinářů (2015)

	muži	ženy
průměrný věk	39	38
průměrný počet hodin týdně v práci	49	48
vysokoškolské vzdělání	61 %	77 %
řadová pozice	51 %	64 %
svobodný/á	46 %	56 %
průměrný počet dětí	1,1	0,6

2. Maskulinní kultura a old boys' networks

- Žurnalistika jako vysoce konkurenční profese, kde jsou výhodou vlastnosti považovány za typicky „mužské“
- Podceňování žen, zpochybňování jejich schopností, předsudky a stereotypy
- Old boys networks a netransparentní povyšování

3. Sexuální obtěžování

- Různé projevy
- Nepříjemné pracovní prostředí, snižování sebevědomí

*„No, mám prostě zážitky z toho, kdy mi lidi psali, co **by se mnou všechno chtěli dělat**. A popisovali to slovo od slova, jakým způsobem bych tam jako měla být **oblečená**, jak bych se měla **natočit**, co by probíhalo **dál**.“*

*„...bylo zcela běžné, že si kolegové mezi sebou **posílali porno videa**, že se to pouštělo v **redakci na ploše**...nějakou dobu jsem si musela dávat pozor na to, abych vždycky zvukově ohlásila svůj buďto příchod do místnosti, anebo situace, kdy se chci otočit k nějakému jinému počítači.“*

4. Nenávistné projevy na internetu

- Online obtěžování a násilí: 63% až 73 % novinářek (mezinárodní studie)
- Zastrášující a umlčující efekt

*„Když jsem četla asi jako padesátý komentář, že jsem **hnusná, tlustá, odporná**, v životě mě nikdo neobtěžoval (...)...že bych měla zhubnout, jak vypadám, že jsem stará, jak to mám s rodičema, jestli mám nějakýho chlapa, jestli mám děti, že jsem frustrovaná (...). A když jsem četla asi fakt šedesátý, sedmdesátý, tak...jako začala jsem **brečet**, mě to prostě rozbřečelo, mě to úplně **zničilo**. A v ten moment jsem si řekla, že to nemůžu číst, že to je jako ničivý prostě pro moje duševní zdraví.“*

Být novinářem a novinářkou v Česku

- Online dotazníkové šetření; anonymní; více než 50 redakcí
- Cíl: prozkoumat podmínky, za kterých čeští novináři a novinářky vykonávají svou profesi, včetně rizik, kterým při své práci čelí
- Tři okruhy:
  1. pracovní podmínky,
  2. sladování rodinného a osobního života,
  3. obtěžování a násilí

DĚKUJI ZA POZORNOST

Marína Urbániková
Katedra mediálních studií a žurnalistiky
Fakulta sociálních studií
Masarykova univerzita
Joštova 10, Brno 602 00
m.urbanikova@mail.muni.cz

Ž E N Y
v médiích

ŽENY *v médiích*

Jitka Adamčíková
mediální analytička

Veronika Sedláčková
tisková mluvčí

Marína Urbániková
socioložka médií

Jana Ustohalová
novinářka

Eva Soukeníková
novinářka

Hana Řičicová
novinářka

Apolena Rychlíková
novinářka

Jolana Humpálová
novinářka

Šárka Homfray
právnička

Iniciativa pro posílení role žen
v českých médiích a zvýšení
jejich zastoupení na pozicích,
kde se určuje mediální agenda.

Ž

Prohlášení k online násilí na novinářkách

Se znepokojením sledujeme případ naší kolegyně Lindy Bartošové, která se po dlouhodobé a neustávající šikaně rozhodla zrušit svůj účet na Twitteru. Podobnou zkušenost zažívají v Česku i jiné novinářky, včetně zakládajících členek tohoto spolku, a je proto na místě obávat se, že se útoky neminou cílem ani v budoucnu. Tedy, že časem dotlačí k ústupu z veřejné debaty i další zástupkyně této profese.

...

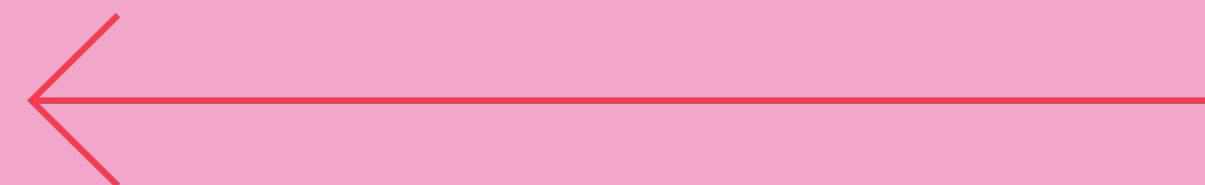
Vyzýváme proto vedení redakcí, aby aktivně vytvářely bezpečný prostor pro ženy, které v nich pracují. Týká se to vnitroredakčních mechanismů, stejně jako opatření směrem ven, jež redakce spustí v okamžiku, kdy se její členky stanou terčem útoků, například právě na sociálních sítích.

Ž E N Y
v médiích

Otázky pro kandidáty na pozici generálního ředitele/ředitelky ČT

1. Jak kandidát/kandidátka plánuje řešit práce novinářů a novinářek v ČT na tzv. švarcsystém, kdy ani dlouhodobé opory redakcí nemají uzavřen pracovní poměr (založený pracovní smlouvou), ale pracují jako OSVČ
2. Má kandidát/kandidátka konkrétní představu, jak zlepšit postavení žen v ČT a lépe pracovat s ženským talentem? Plánuje například zpracování akčního plánu na toto téma, po vzoru BBC?
3. Jaké jsou plány kandidáta/kandidátka v oblasti sladčovacích opatření – plánuje například zřízení dětských skupin?
4. Jaká konkrétní opatření plánuje kandidát/kandidátka přijmout ke zlepšení pracovního prostředí v ČT (prevence šikany, bossingu či sexuálního obtěžování)?
5. Jak plánuje kandidát/kandidátka dosáhnout vyváženější zastoupení mužů a žen ve vysílání ČT, aby její obsah lépe reflektoval zastoupení žen ve společnosti?

Ž E N Y
v médiích

ŽENY *v médiích*

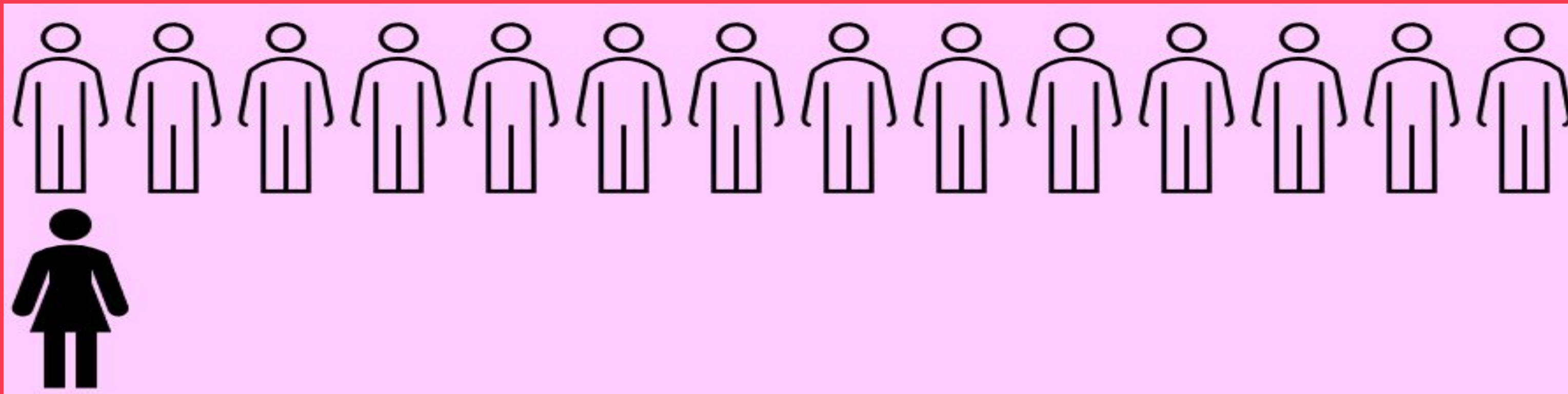
Advokační činnost za vyšší zastoupení žen v mediálních radách

---

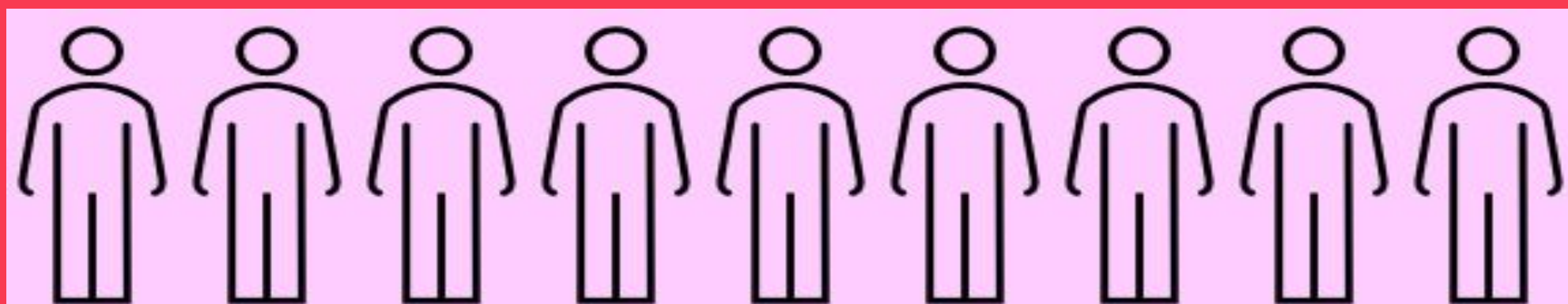
Ž

Rada České televize

Rada Českého rozhlasu

Orgánem, jímž se uplatňuje **právo veřejnosti** na kontrolu činnosti České televize je Rada České televize. Rada má 15 členů. Členy Rady volí a odvolává Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR tak, aby v ní byly zastoupeny významné regionální, politické, **sociální** a kulturní názorové proudy.

Zákon o České televizi č. 483/1991 Sb. (§ 4)

ŽENY
v médiích

Výzkum „Být novinářem a novinářkou v Česku“

Ž

Workshopy pro novinářky

Nesmírně poučný zážitek. Cítila jsem se pak večer jako rozsvícená žárovka, kterou někdo zapomněl vypnout. Těším se na příště.

Julie Mahlerová / iDnes.cz

DĚKUJI ZA POZORNOST

Jitka Adamčíková
Ženy v médiích, z.s.
tel.: +420 605 441 267
zenyvmediich@gmail.com

Sledujte nás na LinkedInu či na Instagramu!

Ž E N Y
v médiích